

Det viste sig i den Omstændighed, at det blev nødvendigt at fritage den ene Departementschef, som Ministeriet havde for den Kres af Forretninger, der særlig ere de kirkelige eller gejstlige, idet Baretagelsen af disse Forretninger blev henlagt under en Kontorchef, den Kontorchef, som er ansat i det gejstlige Kontor. Dette er imidlertid noget abnormt, at en vigtig Kres af Forretninger er uden Tilsyn af en Departementschef; det er noget abnormt, at man har forenet det Hverv, som paahviler en Kontorchef, med det Hverv, som paahviler en Departementschef. Det bliver i Længden uholdbart og mere og mere i samme Grad, som Forretningernes Antal stiger. Nu er det med Talstørrelser, som have været forelagte det andet Ting og ere optagne i Tingets Udvalgsbetænkning, oplyst, at Sagernes Tal, altsaa kvantitativt, er forøget meget stærkt fra 1870 og indtil Nutiden i alle Kontorer, hvad der udelukkede, at man kunde komme bort fra den midlertidige Ordning paa den Maade, at man udvidede Departementschefens Hverv til at omfatte disse Anliggender. Denne betydelige Forøgelse af Sagerne, særlig i det gejstlige Kontor, medfører, at det bliver mere og mere vanskeligt og uoverkommeligt at have den overordnede Ledelse, som efter sin Natur spalter sig i to Dele, forenet paa een Haand. Hvad der ikke har kunnet oplyses med Tal, fordi det ikke lader sig oplyse ad den Vej, er, at det ikke blot er Sagernes Mængde og Tal, som er betydelig vokset, men ogsaa Sagernes Art er forøget, dels som Følge af ny Love for de kirkelige Anliggender og dels som Følge af de ny Forhold, som Livet har medført, og som have fremkaldt en Række af Spørgsmaal, der ikke tidligere forelaa paa samme Maade. Jeg behøver blot at nævne, hvad Lovgivningen angaar, Valgmenighedsløven — den hele Kres af Spørgsmaal, som dette til Dels ny Forhold har fremkaldt — og uden for Lovgivningen de delvis stærke, sætteriske Bevægelser, de frikirkelige Bevægelser og de forskellige Strømninger inden for Kirken. Alt dette har medført, at det ikke alene er i Sagernes Tal, der er stet en betydelig Forøgelse, men ogsaa at Sagernes Art er betydelig udvidet. Ligesom det allerede var min Forgænger klart, saaledes er det ogsaa blevet mig klart, at i Længden kunde dette Forhold ikke forhætted, men at man var nær ved det Tidspunkt, hvor det maatte betragtes som nødvendigt, i ethvert Tilfælde yderst ønskeligt for Sagernes forsvarelige, hurtige, grundige og omhyggelige Besørgelse, at den Departementschefsplads, som der nu foreligger Forslag

om, blev oprettet, saa at den abnorme Tilstand kunde forsvinde, som nu i en Mærkelig har eksisteret, nemlig at en saa vigtig Kres af Forretninger, hvad der er eneetaende i vor Centraladministration, er uden en Departementschef, som den faktisk nu er. I Henhold til disse Betragtninger og disse Grunde maa jeg meget varmt anbefale Forslaget til Vedtagelse og Stadfæstelse.

Det. Hansen: De Betragtninger, vi nu hørte fra den højtærede Kirkeminister, ere jo de samme, som ere komne frem, dels i Lovforslagets Motiver og dels i den højtærede Ministers Udtalelser i det andet Ting. Jeg kan ikke sige, at de have overbevist mig om Nødvendigheden af at skride til en saa vigtig Foranstaltning som Etableringen af et helt nyt Departement med en ny Departementschef i Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Det er jo saa, som det er oplyst i Motiverne, at lige siden Loven af 2den Juli 1870 blev vedtagen, hvor Rigsdagen og Lovgivningsmagten slog fast, at der kun skulde være et Departement i Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet — lige siden den Tid har jo dels, om jeg saa maa sige, officielt og dels faktisk Kontorchefen i det gejstlige Kontor udført de Forretninger, som under andre Omstændigheder vilde være henlagte under en Departementschef. Det er oplyst i Motiverne, at allerede i 1872 blev det ordnet saaledes, at Kontorcheferne Jonquière's og Bruun's Departementschefforretningerne for deres respektive Kontorer. Saa blev i 1876 Departementschef Vinde ogsaa befuldmægtiget til at være Departementschef for de gejstlige Sager. Men som man kan læse i Motiverne, synes det at have været temmelig pro forma; afbøde Vinde tog sig ikke af de gejstlige Sager, de bleve i Jonquière's kyndige Hænder, og da Vinde døde i 1888, og den nuværende Departementschef, Asmussen, blev befuldmægtiget, blev det formelt staaet fast, at Justitsraad Jonquière's skulde besørge ogsaa Departementschefforretningerne, samtidig med at han var Kontorchef, og det blev han ved med lige til sin Død, den 23de December 1890. Altsaa, jeg kan sige, at fra 1870 til 1890, eller i 20 Aar, have de gejstlige

Rettelse.

Sp. 1301, Lin. 26 f. n.: „opstilles under et“, læs: „ere pantsatte under et“.